

**Тарҷуман
шарҳи форсии
шайх Солеҳи Сабзаворӣ
ба
забони тоҷикӣ**

Дафтари ҳифз ва нашри осори Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизаҳуллоҳ таъоло

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا
هدى الله لنا

Дарси
сиву панҷум

Зарурати бозгашт ба Ислом
Иқомаи кулли Ислом
Саҳ 119 то 122

Зарурати бозгашт ба Ислом; Иқомаи кулли Ислом

(أعوذ بالله من الشيطان الرجيم)

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين

Дар дарси қабли рӯшан шуд ки бар ҳилофи пиндори Исломгурезон, Ислом таъмин кунандаи саъодати мусалмонон ва ҳаллоли мушкilotи моддӣ ва маънавии онон аст, маршрут ба инки аз як сӯ аини он орӣ аз ҳар зиёдатӣ ва аз сӯи дигар кулли он бидуни ҳар нуқсоне иқома шавад. Дар бораи зарурати иқомаи аини Ислом дар дарси қабли ба тафсил суҳан гуфтем дар ин дарс дар бораи зарурати иқомаи кулли Ислом суҳан мегӯем. Устозунал Мансур таҳти унвони)

2. Иқомаи кулли Ислом

(Мефармояд:) Афзун бар иқомаи аини Ислом ба сурати ҳолис ва бар **канор аз ақойид ва аҳкоми ғайри ҳақиқӣ** (ки зарурати он дар дарси қабли рӯшан шуд), **иқомаи кулли Ислом ба сурати комил ва бар канор аз таҷзиях** (яъне чудо кардани аҷзои он аз якдигар) **ва таъбиз** (яъне тарҷиҳи ҷузъӣ аз он бар ҷузъӣ дигар), **зарурӣ аст; Зеро Ислом, як маҷмӯаи муртабит ва ба ҳампайваста** (яъне ғайри қобили таҷзиях ва таъбиз), **монанди як низоми дақиқ** (назири соъат) **ва занҷираи ҳалқа дар ҳалқа** (назири тасбиҳ) **аст ки ҳар ҷузъи он** (на ба сурати мустақил, балки) **бо назар ба ҷузъи дигараш, ташриъ шуда** (масалан аҳкоми ҷазойии он аз як сӯ бо назар ба аҳкоми ибодии он аз сӯи дигар бо назар ба аҳкоми иқтисодии он ташриъ шуда), **ба наҳве ки қатъи назар аз он, қобили ташриъ** (тавассути Худованд) **набуда** (ҷароки одилона набуда) **ва чи басо ташриъи он, ноқизи ғараз будааст** (ҷароки Худованд одил аст ва ғарази ӯ таҳаққуқи адолат будааст); **Монанди донаҳои тасбеҳ ки** (дақиқан сиву се дона аст ва) **ҳар як ба эътибори ҷузъӣ аз кул** (яъне яке аз сиву сето) **сохта шудааст ва ҳеҷ як ба танҳой арзише надорад ва ҷуз дар қолиби кул судманд нест ва бо ин васф, вучуди аҷзои он, дар зимни вучуди кулли он аст** (яъне аҷзои он қатъи назар аз кулли он маъно надорад ва вучуди аҷзо ба унвони <<Донаҳои тасбеҳ>> мутаваққиф бар вучуди <<Тасбеҳ>> аст ки иборот аз маҷмӯи донаҳост) **ва бо заволи кулли он, аҷзои он низ аз байн меравад** (яъне вақте

Зарурати бозгашт ба Ислом; Иқомаи кулли Ислом

тасбеҳ аз байн рафт, донаҳои тасбеҳ ҳам моҳияти худро аз даст медиҳад ва дигар бо ин моҳият, вучуд надоранд). **Ба ҳамин тартиб, аҷзои Ислом низ** (аъам аз ақойид ва аҳкоми он) **ба эътибори кулли он, таширӣ шудааст ва ҷуз дар сурати иқомаи кулли он** (бо ҳам), **судманд нест** (ва ғарази Худовандро таҳсил намекунад), **балки чи басо дар сурати адами иқомаи кулли он, иқомаи аҷзое аз он ба танҳой, зиёнбор аст** (монанди барҳӣ кишварҳои Исломи ки аҳкоми иқтисодии Исломо иҷро намекунад, вале аҳкоми ҷазоии онро иҷро мекунад ва натиҷа ин мешавад ки дасти гуруснагон ва побараҳнагон ва ятимон ва гадоён ба хотири дудӣ бурида мешавад ва дудони асли ки ҳокимони қулдур ҳастанд бидуни ҳеҷ мучозоте бар сарват ва қудрати худ меафзоянд); **Монанди доруҳое ки табиб, бо назар ба таркибашон бо якдигар таҷвиз карда ва истеъмоли барҳӣ аз онҳо ҷудо аз барҳӣ дигар, хатарнок аст** (масалан доруи қавиро барои аз байн бурдани уфунат дар бадан таҷвиз мекунад ва дар канори он доруеро барои сиёнат аз меъда менависад ва таъкид мекунад ки доруи аввалро бидуни доруи дувум масраф наkun; Чароки меъдаатро аз байн мебарад); **Чунонки Худованд фармудааст:** **«وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۚ وَلَا يَرْيُدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا»**¹; **«Ва аз Қуръон чизеро нозил мекунем ки барои мӯъминон дармон ва раҳмат аст, дар ҳоле ки золимонро ҷуз зиён намеафзояд»**! Ин бадон маъност ки **Қуръон, бо онки таъъан** (яъне бинобар табиъати Илоҳии худ) **муқтазии дармон ва раҳмат аст, барои золимон ки онро куллан ё ҷузъан иҷро намекунад** (ва аз ин ҳайс мавонеъӣ дар ақойид ва аъмоли худ доранд), **зиёновар аст** (чун золим касе аст ки Қуръонро куллан ё ҷузъан иҷро намекунад ва бо ин васф, Қуръон танҳо барои касе шифо ва раҳмат аст ки ҳамаашро ба таври комил иҷро мекунад). **Аз ин рӯ, Худованд ба Паёмбараш ҳушдор дод ки набояд бахшӣ аз аҳкоми Исломо ба хотири хоҳишҳои золимон, воғузорад ва фармуд:** **«وَاحْذَرُهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ»**²; **«Ва аз онон бар ҳазар бош ки туро аз барҳӣ аз ончи Худованд ба ту нозил кар боз надоранд»**; (Рӯшан аст ки ин ҳазарро бояд дигарон ҳам дошта бошанд.) **Ҳамчунонки пас аз фуруғирифтани ҳукме аз аҳкоми Ислом** (ки бинобар ривояти барҳӣ муфасссирони мусалмон монанди Ибни Абӣ Ҳотам дар тафсирул Қуръонил азим [ҷ4, с1172], Саълабӣ дар Ал-Кшвул Баён [ҷ4, с92], Воҳидӣ

1. Исроъ/ 82.

2. Моъида/ 49.

Зарурати бозгашт ба Ислом; Иқомаи кулли Ислом

дар Асбоби нузули оёт [с135], Аъйни дар Умдатул Қорӣ [қ18, с208], Суюти дар Ал-Дуррул Мансур [қ2, с296], Шавконӣ дар Фатҳул Қадир [қ2, с60] ва Олусӣ дар тафсири худ [қ6, с193] вилояти Алӣ ибни Абӣ Толиб буд) **дар поёни умри Паёмбараш** (яъне дар Ҳаҷҷатул видоъ), **ӯро ба таблиғи он фармон дод ва ба ҳасаби зоҳир** (бо таваҷҷуҳ ба инки ботинан медонист ӯ онро таблиғ мекунад) **таҳдид намуд ки дар сурати адами таблиғи он** (як ҳукм), **кулли рисолаташро таблиғ накардааст, чунонки фармуд:** ﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ ۚ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ﴾ **<<Эй Паёмбар! Чизе ки аз Парвардигорат ба ту нозил шудро таблиғ кун; Чароки агар нақунӣ, рисолаташро таблиғ накардаи ва Худованд туро аз мардумон пос медорад! Бегумон Худованд гурӯҳи кофиронро ҳидоят намекунад>>!** **Ҳамчунонки вақте Паёмбараш дар поёни умри худ** (яъне дар Ҳаҷҷатул видоъ), **он ҳукмро таблиғ намуд, фармуд:** ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ **<<Имрӯз динатонро бароятон комил ва неъматамро бар шумо тамома Кардам ва Исломо ба унвони дин, бароятон Писандидам>>;** **Ба ин маъно ки то пеш аз он рӯз** (ки бинобар бархӣ ривоёт, рӯзи Ғадири хум ва бинобар ривоётӣ дигар, рӯзи Арафа буд) **ва (пеш аз) таблиғи ҳукми мазкур ки воқасин ҳукми Ислом буд** (бо таваҷҷуҳ ба инки собит аст баъд аз он дигар ҳукме ташриъ нашуд), **дин барои мусалмонон комил ва неъмат барои онон тамома набуд ва Худованд ҳанӯз Исломо барои онон ба унвони дин, написандида буд** (ин лозимаи икмоли дин ва итмоми неъмат дар ин рӯз аст; Бо таваҷҷуҳ ба инки агар аз ин рӯз дин комил ва неъмат тамома буд, чунин сухане маъно надошт. Албатта нуқсои дин ва неъматӣ пеш аз ин рӯз мунофӣ бо камоли Худованд набуда); **Чароки ӯ комил аст** (ва нуқсони дин ва неъматӣ ӯ пеш аз ин рӯз, ношӣ аз нуқсони ӯ набуда, бал ношӣ аз нуқсони зотӣ ва табиъии мардум будааст ки зарфият ва қобилияти дарёфти дин ва неъматӣ комил ва яқчоро надоштаанд; Чунонки масалан таҳрими ҳамр ба сурати тадриҷӣ ва дар чанд марҳала анҷом шуд ба далили инки мардум зарфият ва қобилияти пазириши онро дар авоҷили Ислом надоштанд) **ва таъбан** (Худованд ба иқтизои камоли худ) **дини комилро меписандад ва Исломи ноқис ки ҷузъӣ аз аҷзои он кам астро барои мусалмонон намписандад** (албатта ин таъбир бинобар мабной усулиҳое аст ки

1. Моъида/ 67.

2. Моъида/ 3.

Зарурати бозгашт ба Ислом; Иқомаи кулли Ислом

ановини шаръиро вазъ шуда барои аъамми аз саҳиҳ медонанд, вагарна бинобар мабной саҳиҳиҳо, ба Исломи ноқис, аслан Ислом гуфта намешавад ва аз бархӣ ибороти устозунал Мансур низ ҳамин бардошт мешавад); **Чароки чунин Исломе** (агар битавон тасомуҳан онро Ислом номид), **ба далили нуксони худ, наметавонад пайравонашро ба камол бирасонад** (бо таваҷҷуҳ ба ин қояидаи ақлӣ ки фоқиди як чиз наметавонад мутиъӣ он бошад), **балки ба далили фикдони инсиҷом ва ҳамоҳангӣ миёни аҷзоъаш, заминасози тазод ва** (ба таъби он) **фасод аст** (бо таваҷҷуҳ ба инки дар баҳши якум таъйин фармуд ки тазод мусталзими фасод аст) **ва бо ин васф, илтизом ба Исломи ноқис** (бо таваҷҷуҳ ба тазодди мавҷуд дар он), **аз адами илтизом ба Ислом, агар хатарноктар набошад, камхатартар нест** (ба назар мерасад ки устозунал Мансур меҳостааст бифармояд <<Хатарноктар аст>>, вале чизе ўро боздошта ва он эҳтимоли тасовии табаъоти тарки кулли Ислом ва тарки аҷзоъе аз он буда ва аз ин рӯ, ба қадри мутаяккин басанда фармудааст. Бо ин васф, муроди ин бузургвор он аст ки ҳар кас ҷузъе аз Исломо зойеъ кунад, монанди касе аст ки кулли онро зойеъ карда бошад; Ҳамон тавр ки ҳар кас ояи аз Қуръонро инкор кунад, монанди касе аст ки кулли онро инкор карда бошад; Албатта агар бадбахттар аз ӯ набошад; Бо таваҷҷуҳ ба инки тарк кунандаи кулли Ислом муддаъии мусалмонӣ нест ва лизо ақойид ва аъмоли нодурусташ ба Ислом нисбат дода намешавад, вале тарк кунандаи аҷзоъӣ аз Ислом муддаъии мусалмоне аст ва лизо ақойид ва аъмоли нодурусташ ба Ислом нисбат дода мешавад. Чудои аз онки тарк кулли Ислом бо рӯй овардан ба демокросӣ ва монанди он, дасти кам дунёи беҳтаре барои худ таҳсил мекунад, вале тарк кунандаи аҷзоъӣ аз Ислом бо рӯй овардан ба ҳукумати Абубақр Бағдодӣ ва амсоли ӯ, ҳам дунёи худро вайрон мекунад ва ҳам охирати худро!); **Ҳамчунонки мусалмонон, дар бисёрӣ аз заминаҳо** (монанди амният, иқтисод ва адолати иҷтимоӣ) **мушкilotи бузургтаре нисбат ба дигарон** (яъне ғайри мусалмонон) **доранд ва ин ба сабаби илтизومي онон ба Исломи ноқис аст.** (Ҳоло суъл он аст ки бо ин ҳисоб, чи бояд кард?! Оё бояд ҳамин Исломи ноқисро ҳам раҳо кард ва ба кофирон пайваст?! Оё бояд ҳамаи ақойид ва аҳкоми Исломиро воғузошт ва як ҷаҳонбинии моддиро барои идомаи зиндагӣ интиҳоб кард?! **Албатта** (посуhi ин суъл манфӣ аст; Зеро) **возеҳ аст ки ин** (зиёнбор будани иқомаи Исломи ноқис) **ба маънои лузуми даст кашидан аз (кулли) Ислом нест, балки билакс ба маънои**

Зарурати бозгашт ба Ислом; Иқомаи кулли Ислом

лузуми иқомаи он ба сурати комил аст (ва ин ҳамон нуктае аст ки устозунал Мансур дар он аз дигарон ҷудо мешавад; Бо таваҷҷуҳ ба инки дигарон аз ду гурӯҳ берун нестанд: Гурӯҳе ки бар хилофи ин бузургвор ба иқомаи Исломи ноқис қонеъанд ва онро беҳтар аз тарки Ислом ба таври кулӣ медонанд ва онҳо дӯстдорони ҳукуматҳои Исломӣ дар минтақаанд ки мегӯянд Худованд ҳокимони моро ҳифз кунад ки ҳамин микдор аз Исломо иқома мекунад ва мисли фалон ҳокимони кофир нестанд ки ҳеч ҷузъӣ аз Исломо иқома намекунад ва гурӯҳи дигар ки монанди ин бузургвор иқомаи Исломи ноқисро зиёнбор медонанд, вале мӯътақиданд ки иқомаи кулли он ба сурати комил мумкин нест ва бо ин васф, бояд онро канор гузошт ва ба суроғи улғуҳои моддӣ ва ғайри Исломӣ рафт. Инҳо ду гурӯҳи мавҷуд дар ҷаҳони Ислом ҳастанд, дар ҳоле ки устозунал Мансур аз ҳар ду гурӯҳ тамоюз меёбад; Ба ин тартиб ки аз як сӯ ба иқомаи Исломи ноқис қонеъ нест ва онро зиёнбор медонад ва аз сӯи дигар, иқомаи кулли онро ба сурати комил, мумкин мешиносад ва барои он роҳкор ироъа мекунад); **Чароки Худованд ба иқтизои комили худ, онро комил сохта** (бо таваҷҷуҳ ба инки камол муқтазии икмоли ҳар чизе аст ки қобилияти камолро дорад) **ва аз камоли он** (дар китоби худ) **хабар дода** (ва фармуда) **аст** (**﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾**); **<<Имрӯз динатонро бароятон комил кардам>>**) **ва агар нуксоне дар он паид омада ки мучиби адами тақомули мусалмонон шуда, ношӣ аз Худованд набуда, балки аз худ мусалмонон нашъат гирифтааст; Чароки онон** (дониста ё нодониста), **бахшхое аз Исломо гирифта ва бахшхое аз онро раҳо кардаанд ва ҳамаи онро ба сурати комил барпо надоштаанд** (чунонки аз табаъоти он ба унвони маълуми он маълум аст), дар ҳоле ки Худованд ба рӯшанӣ аз ин кор бар ҳазар дошта ва фармудааст: **﴿أَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ وَأَنْتُمْ كُفْرُونَ﴾** **﴿فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا﴾** **﴿وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ﴾** **﴿وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ﴾** **<<Оё ба бахше аз китоб имон меоваред ва ба бахшӣ дигар кофир мешавед?! Сазои касе аз шумо ки чунин коре мекунад чист ҷуз хорӣ дар зиндагии дунё ва инки дар рӯзи қиёмат ба ашадди муҷозот бозгардонада шаванд ва Худованд аз ончи мекунад беҳабар нест>>!** (Нуктаи зарифе ки дар ин ояи шарифа вучуд дорад ва гувоҳи дигаре бар асоят ва сикхати мабнои устозунал Мансур шумурда мешавад он аст ки Худованд имон ба бахше аз китоб ва

1. Бақара/ 85.

Зарурати бозгашт ба Ислом; Иқомаи кулли Ислом

куфр ба бахшӣ дигар аз онро муставҷиби **﴿أَشَدَّ الْعَذَابِ﴾** дониста ва ин ба маънои он аст ки куфр ба бахшӣ аз китоб дар назди ӯ бо куфри ба кулли китоб баробар аст; Чароки шадидтар аз **﴿أَشَدَّ الْعَذَابِ﴾** азобе нест.) **Рӯшан аст ки** (бо тавачҷух ба ин ояи шарифа) **хории мусалмонон дар зиндагии дунё** (ки ҳамакнун машҳуд аст), **паёмади ҳамин амали гузинишии (онон) ба Ислом аст ва бо ин васф, бозгашти онон ба ашадди муҷозот дар охират** (дар сурате ки <<Бозгашт ба Ислом>> нақунанд), **бинобар ваъдаи Худованд (филҷумла) ҳатмӣ аст. Ҳачунонки Худованд ба сароҳат, касоне ки** (ҳар бахши аз динро меписанданд мегиранд ва ҳар бахши аз онро намеписанданд вомегуздоранд ва ба ин тартиб,) **рӯйкардӣ таъбизомез дар ҳавзаи дин дорандро таҳдид карда ва амал ба бархӣ аҷзои Қуръон ҷудои аз бархӣ аҷзои дигарашро нораво шумрда ва фармудааст:** **﴿كَمَا أَنزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ؛ الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ؛ فَوَرَّكَ لَنَسَائِلِهِمْ أَجْمَعِينَ؛ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾**¹ **<<Ҳамчунонки бар ҷудоқунандагон нозил кардем; Ҳамонон ки Қуръонро бахш бахш мекунанд; Пас ба Парвардигорат савганд ки аз ҳамаи онон бозхост мекунем; Дар бораи коре ки анҷом медоданд>>!** Бал касоне ки дини ҳудро (ба аҷзои мухталиф) таҷзия кардаанд ва ҳамаи онро ба унвони воҳидӣ басит (яъне як кулли ғайри қобили таҷзия) барпо надоштаанд, аз Паёмбари худ бегона шумурда (яъне аз ӯ надониста ва ҳисоби ононро аз ӯ ҷудо карда) **ва фармудааст:** **﴿إِنَّ الَّذِينَ فَزَعُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شَيْعًا لَسْتُ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ﴾**² **<<Ҳароина касоне ки дини ҳудро пора пора карданд ва гурӯҳ гурӯҳ шуданд, туро бо онон коре нест! Қорашон танҳо бо Худованд аст ва он гоҳ ононро ба коре ки мекарданд огоҳ хоҳад кард>>!**

Ҳосил онки иқомаи Ислом, ҳангоме мучиби найл ба саъодат ва раҳой аз мушкилот аст ки ҳамаи он ба манзалаи ҳукмӣ воҳид, иқома шавад (монанди рӯза ки ҳукмӣ воҳид аст ва бо хӯрдан ботил мешавад, хоҳ як лукма нони хушк бошад ва хоҳ як гӯсфанди бирён); **Бо тавачҷух ба инки Ислом ҳақиқатан низ ҳукмӣ воҳид аст** (чунонки Худованд ба манзалаи ҳукмӣ воҳид ба иқомаи он амр карда ва фармудааст: **﴿قُلْ﴾** **﴿أَن أَقِيمُوا﴾** [Ҳач/ 34]; **<<Барои ӯ мусалмон шавед>>** ва фармудааст: **﴿أَن أَقِيمُوا﴾** [Шуро/ 13]; **<<Динро иқома кунед>>** ва лизо ҳамон тавр ки рукуъ ва суҷуд ҷудо аз ҳам дар назар гирифта намешавад ва ҳар ду барои

1. Ҳичр/ 90 то 93.

2. Анъом/ 159.

Зарурати бозгашт ба Ислом; Иқомаи кулли Ислом

таҳаққуқи намоз лозиманд, аҳкоми Ислом низ чудо аз якдигар дар назр гирифта намешаванд ва ҳамагӣ барои таҳаққуқи Ислом лозиманд) **ва аҷзоъи мавҷуд дар он, монанди аҷзоъи мавҷуд дар як дастгоҳанд ки ба рағми таъаддуди (зоҳирӣ), дастгоҳӣ воҳидро ба вучуд меоваранд (монанди қитаъоти мавҷуд дар як компютар) ва адами коркарди ҳар яке аз онҳо, бар коркарди сойири аҷзоъ таъсири (манфӣ) мегузорад ва (дер ё зуд) кулли дастгоҳро аз ҳаракат (яъне фаъолияти лозим) боз медорад.** (Бинобарин, набояд ҳеч ҷузъе аз Исломо хурд ва кам аҳаммият шумурд ва бояд ҳамаи аҷзоъи онро мисли якдигар иқома кард; Зеро Шорёи ҳамаи онҳо яке аст ва ҳар чизе ки Ё ташриъ карда, бузург ва муҳим аст.

و السلام عليكم و رحمت الله

Бо наҳзати
«Бозгашт ба Ислом»
ошно шавед.

Пойгоҳи иттилоърасонӣ дафтари ҳифз ва наشري осори Мансури Ҳошими Хуросонӣ ҳафизахуллоҳ таъоло

* Лутфан бар рӯй линки мавриди назари худ клик кунед.

Лутфан назари
бед.Саҳифаи фејбуки
пойгоҳ.Саҳифаи гузаштҳои
пойгоҳ.Саҳифаи нақши
телеграмми пойгоҳ.